

Datum 2024-09-09

Mottagare: Kulturdepartementet
Adress: via e-post till
ku.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ku.md@regeringskansliet.se
Diarienummer: Ku2024/00602

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté (Parasport Sverige) lämnar följande svar över promemorian "Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider" (SOU 2024:34) av 2023 års parlamentariska public service-kommitté.

Parasport Sverige är ett idrottsförbund som organiserar idrott för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning inom 11 olika idrotter. Vi har 550 medlemsföreningar i 19 distrikt och arbetar med idrott som verktyg för att öka människors rörelseglädje, frihet och självständighet. I förlängningen verkar vi för en förbättrad folkhälsa och ett mer inkluderande samhälle.

Vårt uppdrag är att främja, organisera och utveckla parasport. Det har vi gjort sedan vårt grundande år 1969. Sedan dess har vår roll utvecklats från att enbart vara ett specialidrottsförbund för personer med funktionsnedsättning till att hantera fyra roller inom svensk idrott:

- Rollen som specialidrottsförbund med ansvar för elva parasporter
- Rollen som Sveriges Paralympiska Kommitté
- Ansvaret för Special Olympics i Sverige
- Kompetensstöd inom idrottsrörelsen parasportfrågor

Övergripande synpunkter

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté (Parasport Sverige) lämnar kommentar med anledning av "Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider" (SOU 2024:34) med utgångspunkt enligt nedan.

Parasport Sverige uppskattar och välkomnar att utredningen föreslår **ett brett public service-uppdrag**. Uppdraget hos SVT, UR och SR bör fortsätta vara brett och att Public Service-bolagen bör arbeta för att nå ut till alla grupper i samhället. Vi anser att det är av stor vikt att Public Service-bolagen fortsätter att erbjuda ett varierat utbud av program och nyheter som speglar hela samhället, inklusive personer med funktionsnedsättning. Detta säkerställer att en mångfald av innehåll inkluderas, vilket är av yttersta vikt för att täcka alla segment av samhället, inklusive parasporten. Dock har vi vissa funderingar kring formuleringen av uppdraget och dess potentiella konsekvenser för bevakningen av parasport. Det är avgörande att parasport inte marginaliseras i det breda spektrumet av bevakningsområden, utan att det finns ett tydligt åtagande att inkludera och främja parasporten på samma sätt som andra sporter. I förslaget ingår en ändring i formuleringen om hur innehållet ska spegla befolkningen, till att spegla förhållanden "i hela landet" och "hela befolkningen". Parasport Sverige upplever att formuleringen skulle kunna innebära en

försvagning i och med att jämställdhet och mångfald ej nämns i uppdraget, utan enbart i demokratiuppdraget. Att frånga den tidigare formuleringen om att spegla "en variation i befolkningen" är inte självklart positiv.

Parasport Sverige vill i detta sammanhang även understryka värdet av att säkerställa att mindre synliga idrotters mästerskap bevakas särskilt, som en del av detta breda uppdrag. Med tanke på vilka ekonomiska utmaningar som föreligger i samband med bevakning av och rättighetsuppköp för större idrottsevenemang - där stora kommersiella rättigheter råder - så finns det enligt oss via speglingsuppdraget mer korrekta evenemang att säkerställa resurser och medel till för Public service. Detta gäller i synnerhet vid parasportens olika internationella tävlingar, från Paralympics och Special Olympics World Games till parasportens olika världscuper och VM/EM. Dessa tävlingar spelar en avgörande roll för att entusiasmera parasportens målgrupper då de upp vad som faktiskt är möjligt för personer med funktionsnedsättning inom idrotten. Elitidrottare inom parasporten inspirerar en bredare publik. Genom att synliggöra och lyfta fram parasporten på internationell nivå ökar medvetenheten och förståelsen för mångfalden inom idrotten och samhället i stort. Dessa tävlingar fungerar som en plattform där parasportens stjärnor kan skina och visa upp sitt otroliga engagemang, talang och dedikation. Genom att säkerställa bevakning, kan Public service även bidra till att parasportens elit har möjligheten att tävla på en internationell scen och därmed inspirera breddidrottare med funktionsnedsättning - men också synliggöra målgruppen till en bredare publik. Det bidrar till att fler ser de möjligheter som finns för personer med funktionsnedsättning och väljer att utmana sig själva, lever aktivare liv och strävar efter sina egna mål och drömmar - oavsett idrottsnivå.

Vidare är det viktigt att betona att parasportens internationella tävlingar inte bara är en plats för idrottsprestationer, utan också en plattform för att främja inkludering, mångfald och hälsa. Genom att visa upp möjligheterna inom parasporten kan fler personer med funktionsnedsättning inspireras att bli aktiva och engagerade inom idrotten, vilket i sin tur kan leda till ökad hälsa och välbefinnande. Det är vetenskapligt bevisat att regelbunden fysisk aktivitet inte bara förbättrar hälsan och livskvaliteten för personer med funktionsnedsättning, utan också kan spara samhället pengar genom minskade kostnader för sjukvård och rehabilitering. Därför uppmanar vi till att fortsätta stödja och främja parasportens internationella tävlingar för att säkerställa att de fortsätter att vara en källa till inspiration och möjligheter för personer med funktionsnedsättning runt om i världen. Parasporten har en unik förmåga att bryta stereotypa bilder och bevisa att alla har potential att uppnå fantastiska resultat, oavsett eventuella hinder. Genom att fortsätta lyfta fram och stödja parasportens tävlingar så kan Public Service bidra till att skapa en mer inkluderande och jämlik värld där alla ges möjlighet att nå sin fulla potential.

Utredningens förslag om **teknikneutralitet ser Parasport Sverige positivt på**. Att tex SVT:s tillgänglighetsuppdrag moderniseras från 2026 innebär att villkoren om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning som finns i dagens sändningstillstånd förväntas gälla oavsett vilken plattform som utbudet erbjuds. Detta innebär att tillgänglighetskraven följer med till samtliga plattformar som används, vilket säkerställer att innehåll som rör parasport är lika tillgängligt oavsett om det distribueras via traditionell TV, streamingtjänster, sociala medier eller andra digitala plattformar. En teknikneutral rapportering är avgörande för att nå ut till en bred publik, inklusive personer med funktionsnedsättningar som kan ha särskilda behov när det gäller tillgång till

information och media. Parasport Sverige välkomnar att kommittén i linje med direktiven föreslår teknikneutrala villkor då det skapar förutsättningar att anpassa innehåll och tjänster.

Parasport Sverige välkomnar också vad vi ser som en indikation på **att textinnehåll i större utsträckning erkänns som ett acceptabelt komplement till andra former av media**. Denna synpunkt hänger ihop med Parasport Sveriges tidigare framförda farhåga om värdet av tillgänglig text pga svårigheterna med att ta till sig public service innehåll om det ej går att anpassa. Att text är mer godkänt som komplement till innehåll som förmedlas samt att nyheter går att ta del av i en mer teknikneutral rapportering är positivt. Särskilt som textbaserade format kan vara mer tillgängligt för vissa individer, särskilt de med synnedsättningar som använder skärmläsare, men också för de som föredrar text framför video då tiden för att ta till sig informationen via text blir mer möjlig att anpassa individuellt. Genom att inkludera mer möjligheter till textinnehåll säkerställs att viktig information och bevakning når ut till alla grupper i samhället.

Parasport Sveriges bedömning är att förslagen gör att SVT, SR och UR får riktlinjer och rekommendationer för att förbättra tillgängligheten, dock inte att mediehusen över tid tilldelas de finansiella resurser som krävs för att kunna genomföra dessa förändringar. Det finns en **risk att den föreslagna brutna uppräknigen (3-2-1%) skapar långsiktiga problem i en snabbt förändrad värld** sett till de plattformar som teknikneutraliteten medför att arbetet ska ske på. Modellen kan leda till att vissa områden får minskade resurser över tid, vilket kan påverka kvaliteten och omfattningen av bevakningen negativt. För parasportens del är det viktigt att ha en stabil och långsiktig finansiering som inte minskar över tid, för att säkerställa kontinuitet och utveckling i bevakningen – inte minst av parasporten. Detta då det bidrar till att public service-företagen kan fortsätta att erbjuda högkvalitativt och tillgängligt innehåll för alla, inklusive personer med funktionsnedsättningar.

Parasport Sverige noterar också att utredningen **inte verkar ta hänsyn till just behovet av en utvecklingsuppräknigen, vilket vi bedömer kan påverka förutsättningarna att leva upp till innehållets tillgänglighetsanpassning**. Tillgänglighetsanpassning och utveckling av sådan tenderar att vara mycket kostsam. Därför ser vi en risk att den förväntade teknikneutrala förmedlingen av bevakningen kommer att kräva en anpassning och uppdatering till ny teknik, något som kan behöva vara både snabbt och kostsamt. Utan en utvecklingsuppräknigen ser vi en risk att finansieringen blir otillräcklig för att täcka dessa, vilket i sin tur kan leda till att parasportens bevakning inte hålls lika modern och tillgänglig som andra områden.

Parasport Sverige bedömer att de föreslagna ändringarna kan ge SVT, SR och UR **bättre förutsättningar att möta tillgänglighetsbehoven hos personer med funktionsnedsättning**. Genom möjlighet till användning av förbättrad teknik, en mer inkluderande produktion samt en regelbunden utvärdering så kan public service-företagen stärka sitt ansvar och oberoende samtidigt som de säkerställer ett innehåll som är tillgängligt för alla medborgare. Men vi är också **bekymrade över att utredningen inte tydligt inkluderar värdet av tillgänglighet i uppdragsbeskrivningen**. Detta område regleras i ett separat tillägg, vilket gör det utmanande att se helheten och säkerställa att tillgänglighet genomsyrar hela uppdraget.

Tillgänglighet bör vara en central del av public service-uppdraget, inte en sidofråga, för att garantera att alla delar av samhället, inklusive personer med funktionsnedsättningar, får likvärdig tillgång till information och media.

En av de största utmaningarna för public service-företagen är vad vi förstår att finansiera köpet av sporträttigheter, som ofta är mycket dyra. Rapporten diskuterar möjligheten att använda olika finansieringsmodeller, inklusive sponsorskap, för att täcka dessa kostnader. Dock så **består tyvärr begränsningen om 20 årliga sponsrade sändningar**. Förslagen om att finansiera delarr av sändningsrätter innebär en möjlighet att utöka public service sportutbud genom fler köpta sporträttigheter med finansiering delvis möjliggjord genom sponsorskap. Detta måste givetvis göras inom ramen för de regler som säkerställer att företagens oberoende och integritet bibehålls, men här ser vi att en ändrad reglering av antalet event som tillåts skulle kunna göra stor nytta för mindre idrotters exponering. Med en utökad möjlighet till användning av sponsorskap, är vår bild att SVT, SR och UR potentiellt skulle kunna utöka sitt sportutbud kring mindre kommersiellt gångbara idrotter. Vilket skulle innebära att fler och mer varierade idrottsevenemang skulle nå publiken. Det skulle i sin tur bidra till ett rikare och mer inkluderande programutbud.

Parasport Sverige ser därför negativt på den föreslagna begränsningen om att 20 årliga sponsrade sändningar kvarstår. Detta är en kritik som vi framfört i samband med tidigare public service-utredningar och direktiv. Vi anser att en möjlighet till fler sponsrade sändningar av evenemang – i synnerhet för Sveriges Television – sannolikt skulle kunna frigöra ytterligare medel till köp av sändningsrätter för mindre idrotter, som parasport. Det är då medel som i sin tur skulle kunna möjliggöra en utökad bevakning av dessa, vilket det finns ett stort behov av. En ökad flexibilitet i antalet sponsrade sändningar skulle enligt Parasport Sverige kunna bidra till en mer omfattande och diversifierad bevakning, vilket i sin tur kan främja parasportens synlighet och tillgänglighet.

Vi hoppas att dessa synpunkter tas i beaktande för att säkerställa att parasporten får en rättvis och adekvat bevakning inom ramen för public service-uppdraget.

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté

Åsa Linares Norlin
Ordförande Parasport Sverige

Bo Sköld
Generalsekreterare Parasport Sverige